

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1919 kl. 1/21 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om upphävande av strafflagen för krigsmakten samt lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Närvarande: herrar Åkerman, Rogberg, greve Spens, Fagerlin*, Edward Larson*, J. Carlsson*, Lindley, Hederstierna, Rehn, Leo, Carlson i Karlshamn, Svensson i Betingetorp, Danielsson* och Billqvist*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 71, vilken hänvisats till första lagutskottet, har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära skyndsamt förslag, helst till denna riksdag, om upphävande under alla förhållanden av den speciallagstiftning, som innefattas i lagarna om strafflagen för krigsmakten samt om krigsdomstolar och rättegången däri».

Härjämte hava i en inom andra kammaren väckt motion, nr 263, vilken ävenledes hänvisats till första lagutskottet, herrar *Vennerström*, *Johansson* i Sollefteå, *Hansson* i Rättvik, *Karlsson* i Sandviken, *Hage*, *Lövgren* i Nyborg och *Månsson* i Hageström bland annat hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta »att upphäva krigslagarna av den 11

juni 1868». Vad motionen i övrigt innehåller har överlämnats till behandling av sammansatt stats- och första lagutskott.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för herr Lindhagens yrkande, hänvisas till den av honom väckta motionen. I den av herr Vennerström m. fl. framburna motionen, som icke innehåller någon motivering till det däri gjorda yrkandet, hänvisas i sådant hänseende till en av dem väckt motion, nr 204, av vilken framgår, att även deras hemställan avser upphävande av de *nu gällande* krigslagarna.

Utskottet.

Utskottet tillåter sig till en början erinra om de av herr Lindhagen inom första kammaren samt av herrar Vennerström och nyssnämnda medmotionärer inom andra kammaren vid innevarande års riksdag väckta motioner, respektive nr 87 och 120, vari motionärerna hemställt, herr *Lindhagen*, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt förslag till en fullständig avrustning av vårt nuvarande nationella försvarssystem, samt herr *Vennerström* m. fl., att riksdagen för sin del måtte fatta principiellt beslut om en fullständig avveckling av det nuvarande militärförsvaret samt hos Kungl. Maj:t göra framställning om framläggande snarast möjligt för riksdagen av en plan för avvecklingens praktiska utförande och oberoende av övriga frågor av olika slag, som därmed stå i samband. Båda kamrarna hava var för sig avslagit berörda motioner, därvid hänvisats ej mindre till den i utsikt ställda genomgripande försvarsrevisionen, som komme att bliva nödvändig genom händelserna under världskriget, än även till det oklara och osäkra världsläget, som ännu alltjämt vore rådande. Enligt utskottets förmenande läser det icke kunna förnekas, att frågan om upphävande av krigslagarna står i ett nära samband med försvarsfrågan i dess helhet. Det ligger därför i öppen dag, att jämväl förstnämnda fråga efter vederbörlig utredning kommer under omprövning vid den allmänna försvarsrevision, som sålunda är avsedd att komma till stånd. Att genom ett uttalande i ena eller andra riktningen föregripa denna utredning torde icke vara lämpligt, än mindre att utan föregående utredning nu intaga en bestämd ståndpunkt till samma fråga. Vid sådant förhållande och då utskottet icke ansett sig i anledning av de väckta motionerna böra ingå på frågan om en *revision* av gällande krigslagar, får utskottet hemställa,

- 1) att herr Lindhagens förevarande motion icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 2) att den av herr Vennerström m. fl. väckta

motionen, i den mån den i förevarande utlåtande upptagits till behandling, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 maj 1919.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.
